

ATT UNDERVISA OM KÄNSLIGT KULTURARV MED FOKUS PÅ IDENTITET OCH MIGRATION

- lärarhandledning

1. INTRODUKTION

Projektet har utvecklat det här undervisningsmaterialet med utgångspunkt i trauman nedärvda från generation till generation. Materialet är tänkt att hjälpa lärare som vill undervisa i ämnena migration och identitet och bjuder in till reflektion och diskussion kring flera känsliga frågor. Målet är att bidra till ett vänligare samhälle byggt på respekt och ömsesidig förståelse.

2. OM MATERIALET

Vem vänder sig materialet till?

Materialet är tänkt till lärare som vill arbeta med ämnena migration och identitet. Det faller under ämnena historia, språk och kultur, geografi, samhälle m.m. Det finns ingen åldersbegränsning för materialet, men riktar sig i huvudsak till elever från 13 år och uppåt, som har grundkunskaper om 1900-talets europeiska historia samt om begreppen migration och identitet.

Hur används materialet?

Med det här flexibla arbetsmaterialet kan du genom reflektion, diskussion, grupp- och fältarbeten introducera eleverna till känsliga, men viktiga ämnen. Använd materialet på det sätt som passar dig och din klass bäst.

Det finns sex olika teman att arbeta med eller välja bland. Du kan välja den kortare kursen (45-90 minuter) eller låta arbetet sträcka sig över en längre period (en vecka eller mer) i den längre kursen.

Varför ska man undervisa om migration och identitet?

- Det finns paralleller mellan tidigare och nyare migrationsprocesser, som kan hjälpa oss att bättre förstå vårt gemensamma kulturarv i Europa.
- Ökad medvetenhet om vår gemensamma historia och våra gemensamma värderingar förstärker upplevelsen att tillhöra ett gemensamt Europa – för såväl nyttillkomna medborgare som för dem som varit här länge.
- Nedärva trauman kommer att påverka kommande generationers liv och identitet. Genom att tala om traumatiserande upplevelser kan individen bygga upp självrespekt och socialt välbefinnande.

3. VARFÖR SKA MAN UNDERVISA OM MIGRATION OCH IDENTITET?

“Identity on the line” bidrar bland annat till att uppnå FN:s delmål **4.7 Utbildning för hållbar utveckling och globalt medborgarskap.**

Utbildning frigör intellektet, stimulerar fantasin och är nödvändig för att bygga upp självrespekt.

“Senast 2030 säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.”

Projektpartnerna tror att både de som är traumatiserade och de som fortfarande utvecklar sin personlighet kan frigöra sig från kollektiva trauman genom att sätta ord på personliga upplevelser och dela dem med omvärlden. Därför ligger fokus på de unga. Genom att höra om deras medmänniskors upplevelser utvecklar de empati och kritiskt tänkande, blir mer toleranta och öppna för olikheter och social integration. Eleverna lär sig om vår gemensamma europeiska historia genom personliga berättelser.

4. KURSER

Undervisningsmaterialet uppmanar till att undersöka och diskutera. Eleverna bjuds in till att uttrycka sina tankar och känslor, lyssna och känna sympati genom de personliga berättelserna. I arbetet uppmanar vi att dyka ner i personliga berättelser om migrationsprocesser som utspelats under de senaste hundra åren och undersöka resultaten. Besök vår hemsida (www.i-on.museum) och digitala utställning (www.identityontheline.eu), där du hittar både långa och korta filmer från vardera av projektets sju olika deltagare. Att se dem är till stor hjälp inför klassens fortsatta arbete.

I lärarhandledningen finns 6 olika teman:

- 1. HEMMA & BORTA**
- 2. TILLHÖRIGHET & UTANFÖRSKAP**
- 3. MOTSTÅNDSKRAFT & SÄRBARHET**
- 4. ORÄTTVISA & FÖRSONING**
- 5. TYSTNAD & ÖPPENHET** eller
- 6. NATIONELLT ÄMNE** (berättelser från projektdeltagarnas länder/områden – Kroatien, Danmark/Grönland, Litauen, Norge, Slovenien, Sápmi).

KORTARE KURS

1. Introduktion (10 min)

Förbered en PowerPoint-presentation med utgångspunkt i utställningsmaterialet du hittar på www.i-on.museum

Presentationen introducerar ämnet, kontexten (migration och identitet) och de känslor man kan drabbas av när man lämnar sitt hemland, vare sig det är frivilligt eller ofrivilligt.

Vi föreslår att du arbetar med de teman vi utvecklat (Hemma & Borta, Tillhörighet & Utanförskap o s v). Krydda gärna din presentation med citat och bilder från vår hemsida www.i-on.museum eller vår digitala utställning identityontheline.eu/svensk

2. Interaktiv, dialogbaserad lektion (25 min)

Beroende på vilket ämne du valt, uppmanas du att antingen

- a) **OM NI ARBETAR MED ETT NATIONELLT ÄMNE** visa den korta filmen från landet/området och reflektera sedan över frågorna först enskilt, sedan i par eller i mindre grupp, sedan i helklass.
- b) **OM NI ARBETAR MED ETT ANNAT TEMA** inled en dialog med eleverna, reflektera över frågorna först enskilt, sedan i par eller i mindre grupp, sedan i helklass.

Du ställer en av de föreslagna frågorna, som eleverna därefter reflekterar över i några minuter. Sedan sätter sig eleverna i par eller mindre grupp och diskuterar frågan i ett par minuter. Därefter presenterar de sina tankar i helklass.

Föreslagna frågor

HEMMA & BORTA

Vad betyder "hemma" för dig?

Har du föremål eller maträtter som påminner dig om "hemma"?

Vad skulle du ta med dig om du flyttade till ett nytt ställe?

TILLHÖRIGHET & UTANFÖRSKAP

Vad är din identitet?

Vad får dig att känna tillhörighet på en plats?

Vad kan få människor att känna sig accepterade?

MOTSTÅNDSKRAFT & SÅRBARHET

Vad betyder frihet för dig?

Vad tror du att du skulle göra om du miste din frihet?

Kan du några historiska berättelser om människor som mist sin frihet?

TYSTNAD & ÖPPENHET

Kan hemligheter och tystnad vara både en bra och en dålig sak?

Är öppenhet ett bevis på trygghet och frihet?

Finns det berättelser som inte borde berättas?

ORÄTTVISA & FÖRSONING

Har du upplevt orättvisa?

Tror du att du kan förlåta och gå vidare?

Vet du om några historiska personer som upplevt orättvisor? Hur hanterade de situationen?

NATIONELLT ÄMNE

Känner du igen dig själv när du läser berättelserna från migranterna och deras ättlingar? Känner du igen dig i deras känslor? Vad tänker du kring det som hände? Hade det kunnat undvikas? Tror du att något liknande kan hända igen i framtiden?

3. Utvärdering (10 min)

När ni diskuterat färdigt i helklass är det dags för en utvärdering. Använd er av metoden 3-2-1. Be eleverna skriva ner

3 saker de lärt sig

2 saker de tyckte var intressanta och

1 fundering som väckts i dem, som de kanske inte förstod eller vill veta mer om

Materialet innehåller underlag för utskrift.

- Dela din erfarenhet

Om du vill dela erfarenheter kring det ni gjort i klassen blir vi glada! Gärna en kort presentation tillsammans med några foton eller elevarbeten. Om ni tillåter lägger vi ut det på vår hemsida och skriver om det på våra sociala medier, så kan ni inspirera och knyta kontakt med andra lärare med samma passion för lärande.

Mejla info@i-on.museum

LÄNGRE KURS (minimum 90 min för de första 3 stegen och 2 veckor om alla 6 steg genomförs)

1. Introduktion (45 minuter)

Förbered en PowerPoint-presentation med utgångspunkt i utställningsmaterialet du hittar på www.i-on.museum

Presentationen introducerar ämnet, kontexten (migration och identitet) och de känslor man kan drabbas av när man lämnar sitt hemland, vare sig det är frivilligt eller ofrivilligt.

Visa därefter den långa filmen (49 min) för eleverna. Den är en bra förberedelse för kommande aktiviteter.

2. Interaktiv, dialogbaserad lektion (30 min)

Du ställer en av de föreslagna öppna frågorna, som eleverna därefter reflekterar över i några minuter. Sedan sätter sig eleverna i par eller mindre grupp och diskuterar frågan i ett par minuter. Därefter presenterar de sina tankar i helklass.

Föreslagna frågor

HEMMA & BORTA

Vad betyder "hemma" för dig?

Har du föremål eller maträtter som påminner dig om "hemma"?

Vad skulle du ta med dig om du flyttade till ett nytt ställe?

TILLHÖRIGHET & UTANFÖRSKAP

Vad är din identitet?

Vad får dig att känna tillhörighet på en plats?

Vad kan få människor att känna sig accepterade?

MOTSTÅNDSKRAFT & SÅRBARHET

Vad betyder frihet för dig?

Vad tror du att du skulle göra om du miste din frihet?

Kan du några historiska berättelser om människor som mist sin frihet?

TYSTNAD & ÖPPENHET

Kan hemligheter och tystnad vara både en bra och en dålig sak?

Är öppenhet ett bevis på trygghet och frihet?

Finns det berättelser som inte borde berättas?

ORÄTTVISA & FÖRSONING

Har du upplevt orättvisa?

Tror du att du kan förlåta och gå vidare?

Vet du om några historiska personer som upplevt orättvisor? Hur hanterade de situationen?

NATIONELLT ÄMNE

Känner du igen dig själv när du läser berättelserna från migranterna och deras ättlingar? Känner du igen dig i deras känslor? Vad tänker du kring det som hände? Hade det kunnat undvikas? Tror du att något liknande kan hända igen i framtiden?

3. Utvärdering (10 min)

När ni diskuterat färdigt i helklass är det dags för en utvärdering. Använd er av metoden 3-2-1. Be eleverna skriva ner

3 saker de lärt sig

2 saker de tyckte var intressanta och

1 fundering som väckts i dem, som de kanske inte förstod eller vill veta mer om

Materialet innehåller underlag för utskrift.

3. Hemläxa

Med hemläxan introduceras eleverna inte bara för ämnena migration och identitet, utan även för forsknings- och undersökningsmetoder och utställningsarbete, som de kan använda sig av i sitt framtida lärande.

Arbetet med att producera en skolutställning börjar utanför skolan och kan göras på två olika sätt:

1/ Utifrån personliga erfarenheter: eleverna får i uppgift att leta rätt på fotografier och/eller föremål med koppling till de föreslagna ämnena (hemma, borta, motståndskraft, sårbarhet o.s.v.) och göra en utställning på en affisch/poster med bilder och korta förklarande texter, som lyfter upp deras tankar kring ämnet.

2/ Utifrån migrantens erfarenheter: eleverna får i uppgift att intervjua familjemedlemmar eller bekanta som har erfarenhet av migration. Därefter ska de presentera materialet på ett visuellt och lättförståeligt sätt (en teckning över ämnet, ett foto av den de intervjuat eller ett föremål som är kopplat till berättelsen.)

4. Skolarbete: Visa utställningen (30 minuter)

Låt eleverna sätta upp sin utställning och presentera den för sina klasskamrater.

5. Utvärdering (15 minuter)

I materialet finns underlag med olika former att skriva ut och klippa ut: ett hjärta, en sol och en droppe. Be eleverna placera ut symbolerna i utställningen:

Solen bredvid någonting de blir glada av.

Droppen bredvid någonting de blir ledsna av.

Hjärtat bredvid någonting de sympatiserar med och blir berörda av.

Ett annat alternativ är att använda dig av utvärderingen i materialet, som eleverna får fylla i.

1. Vad tyckte du bäst om i projektet?
2. Vad är det viktigaste du lärt dig?
3. Kan du tänka dig att arbeta med projekt på samma sätt igen?
4. Betygsätt projektets aktiviteter på en skala mellan 1 och 5

(VI; Vet inte, 1 är mycket dåligt och 5 är mycket bra. Ringa in dina svar.)

Titta på film VI-1-2-3-4-5

Presentation VI -1-2-3-4-5

Göra utställning VI -1-2-3-4-5

Intervjua VI -1-2-3-4-5

Diskutera i klassen VI -1-2-3-4-5

5. Förr och nu: Eleverna får möjlighet att skriva ner saker de har upptäckt som fick dem att ändra åsikt inom ett ämne.

Jag brukade tänka:

Nu tänker jag:

- **Dela din erfarenhet**

Om du vill dela erfarenheter kring det ni gjort i klassen blir vi glada! Gärna en kort presentation tillsammans med några foton eller elevarbeten. Om ni tillåter lägger vi ut det på vår hemsida och skriver om det på våra sociala medier, så kan ni inspirera och knyta kontakt med andra lärare med samma passion för lärande.

Maila info@i-on.museum

Om du blev inspirerad av det här undervisningsmaterialet kan du arbeta vidare med det genom att ge klassen i uppdrag att till exempel kombinera två olika ämnen (t ex Polen med Tillhörighet & Utanförskap). Du kan också dela in klassen i grupper och ge dem olika ämnen eller arbeta med annat relevant material.

5. MATERIAL

- Länkar till material:

artiklar, filmer, digital utställning, utvärderingar, olika språk.